

Projekt

z dnia 8 października 2024 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OLSZTYNA**

z dnia 2024 r.

w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego Żurawia Dolina w mieście Olsztynie

Na podstawie art. 7 ust.1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465), art. 44 ust. 1, 2, 3a oraz art. 45 ust. 1 pkt 1-11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1478), po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie, Rada Miasta Olsztyna uchwała co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się użytek ekologiczny o nazwie *Żurawia Dolina* o powierzchni 42,16 ha, zwany dalej „użytkiem ekologicznym”, położony w Olsztynie w obrębie osiedla Gutkowo, obejmujący obszar graniczący od zachodu z południowym przebiegiem ul. Żurawiej i od południa przylegający do północnego brzegu jeziora Ukiel - Płosa Łupstyskiego, na działkach ewidencyjnych określonych w załączniku nr 1 do uchwały.

2. Położenie i przebieg granic użytku ekologicznego w postaci mapy określa załącznik graficzny nr 2 do uchwały.

3. Położenie i przebieg granic użytku ekologicznego w postaci współrzędnych punktów jej załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych 2000 (VII) przedstawia załącznik nr 3 do uchwały.

§ 2. Celem ustanowienia użytku ekologicznego jest ochrona kserotermicznych, ciepłolubnych muraw wraz z podmokłymi obniżeniami terenu i północnego brzegu jeziora Ukiel tj. wzdłuż brzegu Płosa Łupstyskiego wraz z zasobami przyrodniczymi ww. obszaru.

§ 3. Na terenie użytku ekologicznego wprowadza się zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytku ekologicznego, utworzonego w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

§ 4. Zakazy, o których mowa w § 3 pkt 8 nie dotyczą zabiegów ochrony czynnej.

§ 5. Ustala się następujące sposoby ochrony czynnej użytku ekologicznego:

- 1) maksymalne ograniczenie rozbudowy infrastruktury w obrębie użytku ekologicznego przy jednoczesnym dopuszczeniu wprowadzania projektów organizacji przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej tj. wytyczenia szlaku spacerowo/edukacyjnego wraz z elementami małej architektury, z wykorzystaniem istniejących ścieżek i dróg rowerowych, w jak najmniejszym stopniu ingerujących w obszar i zasoby przyrodnicze użytku ekologicznego, ukierunkowujących ruch i ograniczających presję ludzi na obszary siedlisk naturalnych występujących w obrębie tego obiektu;
- 2) przeprowadzanie monitoringu stanu przyrodniczego użytku ekologicznego w terminach wynikających z potrzeb, lecz nie rzadziej niż co cztery lata;

- 3) dopuszcza się zbudowanie zastawki na rowie odprowadzającym wody z doliny do jeziora Ukiel (jeżeli zaistnieje faktyczna potrzeba) w celu zahamowania odpływu wody i wysychania terenu; zastawka stanowić będzie narzędzie zarządzania poziomem wody, dostosowanym również do wymagań terenów sąsiadujących z użytkiem;
- 4) częściowe, okresowe usuwanie krzewów i młodych drzewek, które zarastają tereny otwarte, stanowiące o jakości i specyfice przyrodniczej obszaru, celem zahamowania sukcesji ekologicznej - poza okresem lęgowym ptaków, w terminie raz na dwa lata lub wg ustaleń monitoringu stanu przyrodniczego użytku ekologicznego;
- 5) usuwanie roślin gatunków inwazyjnych występujących w obrębie użytku ekologicznego oraz monitorowanie skuteczności tych działań wg. potrzeb, lecz nie rzadziej niż co dwa lata;
- 6) zachowanie w maksymalnym stopniu istniejącej roślinności naturalnej, rodzimej w obrębie całego użytku ekologicznego oraz wykorzystanie w kształtowaniu zieleni wyłącznie gatunków rodzimych, charakterystycznych dla występujących tutaj środowisk;
- 7) projekty zagospodarowania przestrzennego muszą uwzględniać konieczność zachowania obszarów naturalnych siedlisk i roślinności naturalnej (murawy kserotermiczne, łąki kwiatowe, naturalne zadrzewienia linii brzegowej jeziora Ukiel, naturalne obniżenia podmokłych siedlisk - płaty trzcinowisk, torfowiska, zbiorniki wodne);
- 8) kształtowanie drzewostanów zadrzewień, zieleni urządzonej i leśnej o charakterze naturalnym, prowadzenie prac związanych z ich utrzymaniem poza okresem lęgowym ptaków, zachowanie terenów podmokłych, grup drzew starych, dziuplastych, pozostawianie w miarę możliwości drzew zamierających i powalonych pni drzew celem stworzenia korzystnych warunków siedliskowych dla bioróżnorodności;
- 9) wykonywanie wszelkich prac w obrębie użytku ekologicznego po konsultacji i/lub pod nadzorem przyrodniczym i po wcześniejszym zgłoszeniu do Wydziału Środowiska Urzędu Miasta Olsztyna.

§ 6. Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym sprawuje Prezydent Olsztyna.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Olsztyna.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA

Łukasz Łukaszewski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
Rady Miasta Olsztyna
z dnia 2024 r.

Tabelaryczne zestawienie
działek ewidencyjnych wchodzących w skład obszaru użytku ekologicznego
Żurawia Dolina

Lp.	Działki ewidencyjne (obr.-nr dz.)	Grupa własności/władania
1	145-6	Własność wyłączna Gminy Olsztyn
2	145-3	Własność (wyłączna) Skarbu Państwa
3	145-8/2	Własność wyłączna Gminy Olsztyn
4	145-7/2	Własność wyłączna Gminy Olsztyn
5	145-4	Własność wyłączna Gminy Olsztyn
6	145-2/2	Własność wyłączna Gminy Olsztyn
7	145-5	Własność (wyłączna) Skarbu Państwa

Położenie i przebieg granic użytku ekologicznego *Żurawia Dolina*

Objaśnienia

- granice użytku ekologicznego "Żurawia Dolina"
- granice działek ewidencyjnych

 m
0 50 100 200

Układ współrzędnych: PL-1992
Ewidencja działek: Główny Urząd Geodezji i Kartografii (usługa przeglądania, 03.09.2024)
Dane topograficzne: © autorzy OpenStreetMap (usługa przeglądania, 03.09.2024)
Ortofotomapa Główny Urząd Geodezji i Kartografii (usługa przeglądania, 03.09.2024)

**Położenie i przebieg granic użytku ekologicznego *Żurawia Dolina* w postaci
współrzędnych punktów jej załamania w układzie współrzędnych płaskich
prostokątnych 2000 (VII)**

X Y

7460108.02000000 5961889.40000000,
7459972.62000000 5961935.38000000,
7459883.52000000 5961967.46000000,
7459789.44000000 5962001.33000000,
7459677.45000000 5962038.61000000,
7459572.81000000 5962076.43000000,
7459514.17000000 5962096.81000000,
7459512.04000000 5962097.55000000,
7459430.72000000 5962125.81000000,
7459371.73000000 5962146.46000000,
7459330.76000000 5962109.51000000,
7459309.89000000 5962094.69000000,
7459255.05000000 5962050.49000000,
7459212.51000000 5962003.26000000,
7459176.10000000 5961972.50000000,
7459124.65000000 5961929.01000000,
7459109.63000000 5961915.99000000,
7459056.68000000 5961877.72000000,
7459007.20000000 5961817.90000000,
7459031.43000000 5961791.10000000,
7459033.55000000 5961794.53000000,
7459038.79000000 5961803.74000000,
7459042.67000000 5961827.40000000,
7459051.64000000 5961838.11000000,
7459060.97000000 5961843.53000000,
7459073.04000000 5961848.71000000,
7459083.97000000 5961847.34000000,
7459085.87000000 5961849.74000000,
7459094.01000000 5961849.12000000,
7459096.18000000 5961845.89000000,
7459110.80000000 5961844.55000000,
7459113.38000000 5961842.14000000,
7459117.59000000 5961840.45000000,
7459119.51000000 5961841.92000000,
7459126.10000000 5961839.01000000,
7459135.64000000 5961828.69000000,

7459138.05000000 5961825.50000000,
7459142.36000000 5961810.87000000,
7459146.18000000 5961804.49000000,
7459147.46000000 5961797.32000000,
7459149.99000000 5961792.48000000,
7459154.51000000 5961790.14000000,
7459163.76000000 5961784.36000000,
7459176.03000000 5961778.09000000,
7459194.63000000 5961765.65000000,
7459207.63000000 5961757.15000000,
7459218.14000000 5961747.16000000,
7459231.48000000 5961741.20000000,
7459238.90000000 5961735.40000000,
7459254.49000000 5961732.98000000,
7459267.94000000 5961728.40000000,
7459276.57000000 5961727.66000000,
7459291.88000000 5961721.26000000,
7459295.65000000 5961721.27000000,
7459299.79000000 5961719.52000000,
7459310.44000000 5961718.20000000,
7459314.78000000 5961712.61000000,
7459320.85000000 5961710.57000000,
7459326.29000000 5961711.58000000,
7459333.45000000 5961708.21000000,
7459343.04000000 5961706.66000000,
7459363.72000000 5961694.59000000,
7459382.50000000 5961689.62000000,
7459394.46000000 5961686.16000000,
7459429.03000000 5961658.15000000,
7459441.99000000 5961650.43000000,
7459447.67000000 5961643.24000000,
7459452.02000000 5961638.69000000,
7459464.51000000 5961631.99000000,
7459470.93000000 5961624.14000000,
7459497.61000000 5961580.56000000,
7459514.39000000 5961561.61000000,
7459514.30000000 5961560.34000000,
7459531.20000000 5961545.20000000,
7459540.93000000 5961538.24000000,
7459545.81000000 5961531.85000000,
7459559.94000000 5961520.94000000,
7459569.33000000 5961513.33000000,
7459584.44000000 5961507.42000000,
7459592.44000000 5961507.27000000,
7459598.44000000 5961509.81000000,
7459607.51000000 5961528.58000000,
7459634.18000000 5961547.30000000,
7459637.00000000 5961548.17000000,
7459653.68000000 5961551.20000000,
7459669.28000000 5961544.66000000,

7459673.42000000 5961542.91000000,
7459683.58000000 5961535.99000000,
7459698.50000000 5961523.21000000,
7459709.38000000 5961516.83000000,
7459731.30000000 5961512.13000000,
7459756.66000000 5961511.95000000,
7459770.72000000 5961515.50000000,
7459787.56000000 5961513.55000000,
7459804.49000000 5961512.00000000,
7459811.69000000 5961508.34000000,
7459824.91000000 5961509.97000000,
7459836.81000000 5961511.64000000,
7459849.21000000 5961512.16000000,
7459870.76000000 5961505.44000000,
7459875.84000000 5961504.82000000,
7459885.41000000 5961531.34000000,
7459901.41000000 5961560.92000000,
7459906.03000000 5961573.96000000,
7459920.97000000 5961607.51000000,
7459932.26000000 5961635.89000000,
7459936.50000000 5961644.95000000,
7459942.89000000 5961653.43000000,
7459944.86000000 5961656.95000000,
7459956.06000000 5961665.80000000,
7459965.29000000 5961671.79000000,
7459970.64000000 5961673.81000000,
7459979.24000000 5961676.16000000,
7459998.31000000 5961678.48000000,
7460022.95000000 5961684.55000000,
7460041.14000000 5961693.57000000,
7460063.29000000 5961699.30000000,
7460075.23000000 5961703.22000000,
7460085.38000000 5961706.89000000,
7460130.79000000 5961726.81000000,
7460148.64000000 5961730.29000000,
7460169.81000000 5961728.59000000,
7460205.46000000 5961717.74000000,
7460207.77000000 5961718.62000000,
7460219.91000000 5961716.14000000,
7460245.12000000 5961717.94000000,
7460262.70000000 5961724.47000000,
7460277.76000000 5961719.80000000,
7460284.67000000 5961722.37000000,
7460288.46000000 5961729.45000000,
7460289.83000000 5961740.47000000,
7460296.35000000 5961751.31000000,
7460304.33000000 5961766.32000000,
7460310.85000000 5961775.02000000,
7460321.49000000 5961783.15000000,
7460332.74000000 5961789.13000000,

7460335.13000000 5961790.40000000,
7460358.50000000 5961795.36000000,
7460363.59000000 5961796.60000000,
7460368.86000000 5961797.63000000,
7460372.60000000 5961799.63000000,
7460364.82000000 5961802.37000000,
7460360.40000000 5961803.93000000,
7460300.22000000 5961824.24000000,
7460249.32000000 5961841.42000000,
7460245.67000000 5961842.65000000,
7460108.02000000 5961889.40000000

Uzasadnienie

Aktem prawnym regulującym w Polsce cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1478). W powyższej ustawie określono, że użytkami ekologicznymi są zasługujące ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej m. in. naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, skarpy, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Stosownie do zapisów art. 44 ust. 1 i 2 ww. ustawy, ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Powyższa uchwała Rady Miasta Olsztyna dotyczy ustanowienia użytku ekologicznego o nazwie *Żurawia Dolina*, obejmującego południowy fragment naturalnej doliny położonej wzdłuż ul. Żurawiej, biegnącej w kierunku jeziora Ukiel - Płosa Łupstyskiego (Zatoka Łabędzia Szyja) wraz z terenami przyległymi - z uwagi na obecność siedlisk chronionych gatunków roślin, porostów, zwierząt, w tym gatunków wpisanych na czerwone listy gatunków zagrożonych.

Celem ustanowienia użytku jest ochrona kserotermicznych, ciepłolubnych muraw z podmokłymi obniżeniami terenu i północnego brzegu jeziora Ukiel - Płosa Łupstyskiego wraz z zasobami przyrodniczymi tego obszaru.

Jest to obszar obejmujący działki ewidencyjne o numerach wskazanych w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały. Położenie i przebieg granic użytku ekologicznego w postaci mapy określa załącznik graficzny nr 2 do uchwały. Natomiast położenie i przebieg granic użytku ekologicznego w postaci współrzędnych punktów jej załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych 2000 (VII) przedstawia graficzny nr 3 do uchwały. Wyznaczone granice zapewniają utworzenie strefy buforowej ograniczającej antropogeniczny wpływ na środowisko jeziora Ukiel, a w szczególności Płosa Łupstyskie.

Zakazy wymienione w § 3 niniejszej uchwały wybrane zostały z katalogu zakazów zawartych w art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* i zapewniają podstawową ochronę zasobów przyrodniczych użytku ekologicznego. Dodatkowo przewidziano ochronę czynną obiektu, w ramach której wskazano przeprowadzanie z częstotliwością wynikającą z faktycznych potrzeb, lecz nie rzadziej niż co cztery lata, monitoringu stanu przyrodniczego użytku ekologicznego celem oceny dalszego postępowania.

W ramach ochrony czynnej wprowadzono maksymalne ograniczenie rozbudowy infrastruktury w obrębie tego obiektu, przy jednoczesnym dopuszczeniu wprowadzenia projektów organizacji przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej, tj. wytyczenia szlaku spacerowo-edukacyjnego wraz z obiektami małej architektury, z wykorzystaniem istniejących ścieżek i dróg rowerowych, w jak najmniejszym stopniu ingerujących w obszar i zasoby przyrodnicze użytku ekologicznego. Działania powyższe mają uwzględnić konieczność ukierunkowywania ruchu i ograniczających presję ludzi na obszary siedlisk naturalnych występujących w obrębie użytku. Projekty zagospodarowania przestrzennego muszą uwzględniać konieczność zachowania obszarów naturalnych siedlisk i roślinności naturalnej (murawy kserotermiczne, łąki kwiatowe, naturalne zadrzewienia linii brzegowej jeziora Ukiel, naturalne obniżenia podmokłych siedlisk – płaty trzcinowisk, torfowiska, zbiorniki wodne).

Przez teren użytku ekologicznego przebiega rów odprowadzający wody powierzchniowe z doliny do jeziora Ukiel. Wskazano potrzebę zbudowania zastawki na cieku odprowadzającym wody do jeziora Ukiel, która służyć będzie jako narzędzie zarządzania poziomem wody w rowie i zachowania podmokłych terenów przyległych. Jednak można odstąpić od takiego działania, o ile ocena przeglądu przyrodniczego będzie wskazywała na brak takiej potrzeby.

W dolinie obserwuje się silną sukcesję ekologiczną i zarastanie (szczególnie krzewami i drzewami) terenów otwartych stanowiących o jakości i specyfice przyrodniczej obszaru. Usuwanie młodych drzew i krzewów winno następować poza okresem lęgu ptaków, w terminie raz na dwa lata lub wg ustaleń monitoringu przyrodniczego.

Monitoring przyrodniczy użytku wskazywać będzie również na faktyczną potrzebę częstotliwości koszenia terenów otwartych położonych w obrębie obszaru użytku ekologicznego. Koszenie terenów otwartych przewidziano z częstotliwością minimum raz na dwa lata lub wg wskazań przeglądów przyrodniczych. Termin ten należy wyznaczyć przed kwitnieniem roślin inwazyjnych. Przyczyni się to do ograniczania rozsiewania się i eliminowania ww. roślin.

W ramach ochrony czynnej użytku ekologicznego wskazano zachowanie w maksymalnym stopniu istniejącej roślinności naturalnej, rodzimej oraz wykorzystanie w kształtowaniu zieleni prowadzonej wyłącznie o charakterze naturalnym, gatunków rodzimych, charakterystycznych dla występujących tutaj środowisk. Na obszarze użytku kształtowanie zadrzewień należy prowadzić wyłącznie o charakterze naturalnym.

Na terenach leśnych znajdujących się w obrębie użytku należy zachować dotychczas prowadzoną gospodarkę leśną określoną w obowiązującym *Uproszczonej Planie Urządzenia Lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie* przy uwzględnieniu zasad ochrony czynnej użytku ekologicznego w zakresie zachowania warunków sprzyjających bioróżnorodności.